

Враховуючи беззаперечні переваги рекреаційних занять ігрового формату у формуванні рухових навичок, зміцненні імунітету та профілактиці гіподинамії, необхідно приділити більше уваги використанню баскетболу, в якості засобу рекреаційної рухової активності з дітьми середнього шкільного віку. Дана гіпотеза знайшла своє підтвердження у дослідженнях спеціалістів сфери оздоровчої фізичної культури.

Список використаної літератури

1. Вальтин А. И. Проблемы современного баскетбола. К.: Здоров'я, 2003. 150 с.
2. Железняк Ю. Д. Спортивные игры. Москва:ИЦ Академия. 2004. 520 с.
3. Келли Старретт, Глен Кордоза. Приросший к стулу, встань: современная энциклопедия упражнений для спины и суставов. Москва: Бомборі. 2018. 367 с.
4. Клещев Ю.Н. Волейбол. Москва : Физкультура и Спорт. 2010. 92 с.
5. Козіна Ж.Л. Структура підготовленості баскетболісток вищих розрядів в підготовчому та змагальному періодах. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2005. 17. С. 20-28.
6. Круцевич Т.Ю. ,Безверхня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Олімпійська література, 2010. 248 с
7. Помещикова, І. П., О. В. Кудімова. Аматорський баскетбол як один із видів рекреаційно-оздоровчої рухової активності. Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології 2016. 3. С. 180-183.

ПРИНЦИПИ АКТИВІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ СІМ'Ї І ШКОЛИ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тарасюк К. А., Ціпан Т. С.

Рівненський державний гуманітарний університет

Анотація. У статті на основі аналізу нормативно-правових документів та психолого-педагогічної літератури схарактеризовано принципи активізації партнерської взаємодії сім'ї і школи у фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку, зокрема: принцип природовідповідності, відкритості, оздоровчої спрямованості, стимулювання фізичної діяльності, науковості, колегіальності, співробітництва, діалогічності, співробітництва, діалогу, цілісності і системності, наступності, послідовності, активності і свідомості.

Вступ. Як зазначається у Законі України «Про фізичну культуру і спорт», «фізичне виховання - напрям фізичної культури, пов'язаний з процесом виховання особи, набуттям нею відповідних знань та умінь з використання рухової активності для всебічного розвитку, оздоровлення та забезпечення готовності до професійної діяльності та активної участі в суспільному житті» [1]. У закладі середньої освіти фізичне виховання виступає педагогічним процесом, спрямованим на вдосконалення форми і функцій організму зростаючої особистості, формування її рухових умінь і навичок, а також пов'язаних з ними знань і розвитку фізичних якостей.

Загальновідомо, що ефективність фізичного виховання молодших школярів значною мірою залежить від рівня взаємодії сім'ї і школи. Тому важливим завданням закладу середньої освіти є організація належної партнерської взаємодії сім'ї і школи у фізичному вихованні учнів початкових класів.

Мета і завдання дослідження – виокремити та схарактеризувати принципи активізації партнерської взаємодії сім'ї та школи у фізичному вихованні дітей.

Методи дослідження – теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури, узагальнення.

Результати дослідження та їх обговорення. Партнерська взаємодія сім'ї і школи є важливим чинником у соціалізації і вихованні учнівської молоді, оскільки для її гармонійного розвитку вагоме значення має узгодженість мети і завдань виховання. Про це акцентується увага в низці нормативних документів.

Наприклад, у Концепції сімейного виховання в системі освіти України «Щаслива родина» зазначено, що «соціальний інститут сім'ї є основним у суспільстві, він формує наступні покоління та виховує гідну зміну, що забезпечуватиме розвиток і процвітання як громадянина, так і всієї держави [3]. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) серед низки завдань визначає й такі: «сім'я несе повну відповідальність за розвиток, виховання і навчання своїх дітей. На етапі раннього родинного виховання батьки як перші педагоги покликані створити умови для повноцінного фізичного та психічного становлення особистості, забезпечити почуття захищеності, поваги, довіри, сформувати активне зацікавлене ставлення до навколишнього світу» [2].

Оскільки партнерська взаємодія пронизує усі ланки навчання та виховання школяра, включаючи фізичне виховання, то, опираючись на сучасні психолого-педагогічні дослідження сучасних вітчизняних вчених, а також Програму «Нова українська школа у поступі до цінностей», нами визначені основні принципи активізації партнерської взаємодії

школи та сім'ї у фізичному вихованні дитини молодшого шкільного віку: принцип природовідповідності, відкритості, оздоровчої спрямованості, стимулювання фізичної діяльності, науковості, колегіальності, співробітництва, діалогічності, співробітництва, діалогу; цілісності і системності, наступності, послідовності, активності і свідомості.

Принцип природовідповідності передбачає організацію фізичного виховання молодших школярів з урахуванням їх індивідуальних та вікових особливостей, темпераменту, якостей та здібностей, соціального оточення, традицій виховання в сім'ї тощо [4].

Принцип відкритості передбачає можливість взаємного обговорення проблем фізичного виховання і дії самої дитини. При цьому педагоги закладу освіти мають можливість активно контактувати з сім'ями, дізнаватися і оцінювати їх виховні можливості, аналізувати та виокремлювати сильні і слабкі сторони домашнього фізичного виховання, визначати характер і міру своєї методичної та практичної допомоги батькам у фізичному вихованні дітей. Таким чином, можна говорити про реальну партнерську взаємодію сім'ї і школи у фізичному вихованні молодших школярів.

Принцип оздоровчої спрямованості полягає у формуванні в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності як основи формування відповідального ставлення до власного здоров'я; у доцільному використанні вчителями інноваційних педагогічних форм і методів фізичного виховання [4].

Принцип стимулювання фізичної діяльності визначається вірою у сили і здібності дитини, її здатність досягти високих результатів у спорті, заохочення до фізичної самоорганізації, самовиховання і самовдосконалення.

Принцип науковості полягає в осмисленні батьками наукових основ фізичного виховання.

Принцип колегіальності ми пов'язуємо із залученням до організації фізичного виховання різних соціальних інституцій: школи, сім'ї, громадськості, спортивних шкіл, секцій, клубів тощо. Ефективність впровадження цього принципу в практику життєдіяльності молодшого школяра залежить від уміння педагога вести діалог з проблем фізичного виховання й активізації сімейного виховного потенціалу перед колегами і батьками; вміння підводити підсумки проведеної роботи, узагальнювати результати, планувати майбутні дії з організації процесу фізичного виховання і розвитку дітей молодшого шкільного віку.

Принцип співробітництва застосовується для узгодження виховних дій сім'ї і школи, змісту виховної діяльності, вибору оптимальних традиційних та інноваційних форм, методів і засобів її здійснення у контексті фізичного виховання [4].

Принцип діалогічності передбачає діалог педагогів і батьків, вихователів і вихованців, групову взаємодію в аналізі, проектуванні, моделюванні виховної діяльності, зокрема, у фізичному вихованні в сім'ї та школі. При цьому активізацію партнерської взаємодії сім'ї та школи ми розглядаємо як суб'єкт-суб'єктний процес виховної діяльності педагогів і батьків, змістом якого є спільне продукування цінностей здорового способу життя та життєдіяльності. Цей обмін стає найбільш ефективним, якщо діалогічний характер такої взаємодії ґрунтується на взаємній повазі і довірі.

Принципи цілісності і системності відображають взаємозв'язок шкільного і сімейного чинників, що визначають загальну фізичну підготовленість дитини, пристосування її до самостійної життєдіяльності. Системність передбачає комплексний підхід до багатостороннього виховного процесу з формування у дітей і батьків цінності здорового способу життя, врахування виховних інтересів сім'ї та педагогів школи.

Відповідно до *принципу наступності і послідовності* у активізації партнерської взаємодії педагогів і батьків передбачається поступовість педагогічного впливу на дитину молодшого шкільного віку, причому спадкоємність і послідовність фізичного виховання виявляється не тільки в змісті, але і в формах, засобах, методах, прийомах, що відповідають віковим індивідуальним особливостям і фізичним можливостям дітей.

В контексті проблеми активізації спільних зусиль школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей дуже важливо відзначити і такий принцип, як принцип свідомості і активності школярів.

Висновки. Врахування вищезазначених принципів дозволить батькам і педагогам школи спільно вирішувати проблеми і завдання фізичного виховання, творчо втілювати теоретичні знання і практичні уміння у практику фізичного виховання, виробляти мотиваційну потребу до продукування принципово нових форм, методів і засобів фізичного виховання; розвивати здатність педагогів і батьків до свідомого і узгодженого регулювання процесу фізичного виховання школярів, вносити своєчасні корекції в виховний процес на основі педагогічної рефлексії [5].

Список використаної літератури

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Державна національна програма «Освіта» (2005). Книга керівника навчально-виховного закладу: довід.-метод. вид. упоряд. Б.М. Терещук, В.В. Скиба. Х.: Торсінг плюс. С. 45
3. Концепція сімейного виховання в системі освіти України «Щаслива родина» (2012). Режим доступу: http://internat14.edu.kh.ua/simejne_vihovannya_v_sistemi_osviti_ukraini_schasлива_rodina
4. Програма «Нова українська школа у поступі до цінностей». Режим доступу: <https://osvita.ua/legislation/law/2231/>
5. Ціпан Т.С. Інноваційні форми та методи педагогічної взаємодії школи і сім'ї у вихованні учнівської молоді. *Інноватика у вихованні. Збірник наукових праць*. Вип. 12 /упор. О. Б. Петренко; ред. кол. : О. Б. Петренко, Т. С. Ціпан, Н. М. Гринькова та ін. Рівне, 2020. с.235-241 DOI <https://doi.org/10.35619/iu.v1i12.313>

ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ АКТИВНІСТЮ ТА СПОРТОМ ПРИ ФАКУЛЬТАТИВНІЙ ФОРМІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ

Темченко В. О., Акінін Л. А.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Анотація. Погіршення стану студентської молоді вимагає впровадження нових форм організації навчального процесу з фізичного виховання. Наразі фахівцями відзначається недостатня ефективність фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти. Однією з перспективних сучасних форм фізичного виховання студентів є спортивно орієнтоване фізичне виховання, що базується на принципах конверсії спортивного тренування та сприяє формуванню особистісної фізичної культури студента. Проведене соціологічне онлайн-опитування студентів (n=2117) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна стосовно визначення їхньої зацікавленості до занять фізичною культурою при факультативній формі занять.

Вступ. За останні роки відзначається істотне погіршення стану здоров'я й фізичної підготовленості студентської молоді [4]. Більшість фахівців пов'язує це не тільки з